# LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE

**1990** **Spalio mėn.** **Nr. 8**


## PASISEKĘS "LIETUVIŲ DIENŲ" ŽURNALO PIKNIKAS

Rugsėjo m. 2 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje vyko tradicinis-metinis žurnalo piknikas, į kurį atsilankė gana daug žmonių ir ne vien tik losangeliškių, — nemažai ir svečių iš Lietuvos, kurių vis daugiau ir daugiau atvažiuoja. Kartais, žinoma juokais, išsireiškiam, kad Amerikoj daugiau lietuvių, negu pačioj Lietuvoj.

Prie pikniko pasisekimo darbavosi visi nuoširdžiai (prie maisto): D. Trotmanaitė, A. Uldukienė, E. Rozitienė, O. Kantienė. Visur kitur darbu prisidėjo visa redakcija ir administracija, jau nekalbant apie

*(tęsinys 6 psl.)*

*Nuolatiniai spaudos rėmėjai "L.D." piknike. Iš k.: Birutė Varnienė, Ema Dovydaitienė ir dr. Zigmas Brinkis.*

*Akordeonistas A. Jakeliūnas*

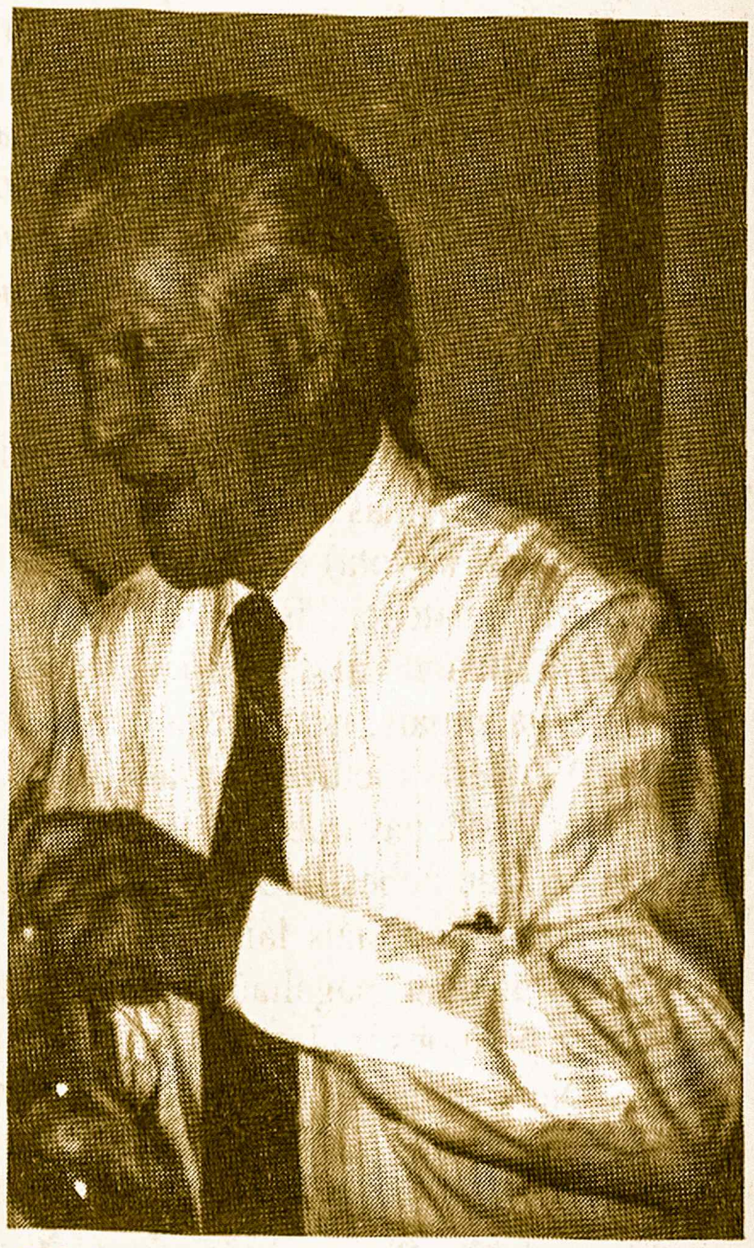

*Kilnių ir nekilnių gėrimų "šinkorius" E. Veimeris.*

*Patarnavimas su šypsėna. Iš k.: Dalytė Trotmanaitė ir O. Kantienė.*

*Svečiai iš Santa Monikos. Iš k.: E. Kojelienė, A. Mikalajūnas ir viešnia iš Lietuvos.*

Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo

# LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029-2195, Tel.: 664-2910

**Leidžia Lietuvių Bend. Centro korporacija**

**Redaguoja Valerija Baltušienė**

Spausdinami straipsniai taisomi redakcijos nuožiūra, jei su autoriais nesusitarta. ★ Pilnu vardu ar inicialais pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

★ Anoniminiai raštai nepriimami

**Prenumerata metams 7.00 dol.; atskiras nr. 70 centų**

Eina nuo 1963 m. kas mėnuo išskyrus du vasaros mėnesius


★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

# Višta — ne paukštis, ožka — ne galvijas, boba ne žmogus...

Daugelis iš mūsų, Lietuvoje gimusių, augusių, ypač kaime, girdėjom tokį epitetą moterims. Ne vien tik lietuviai nevertino ir nesiskaitė su moterimi; negeresni buvo ir anglai, kur moterys, ypač rašytojos, turėjo pasirašinėti vyriška pavarde, kad jų kūriniai galėtų išvysti pasaulį. Vokiečiai — moterims davė ''laisvę'' daryti ką nori — ''Kinder, Kueche und Kirche'' rėmuose... neminint moters-vergės gyvenimo visoje Azijoje. Taip buvo XX-ojo amžiaus pradžioje.

Dabar gi keičiasi laikai, keičiasi papročiai, moterys daugiau vertinamos, jų gyvenimas lengvesnis. Gal jau lygiateisės (ne taip seniai dar buvo užtai kovota) su vyrais...? Ir taip ir ne! Angliją valdo moteris M. Thatcher, ištraukusi kraštą iš ekonominės krizės, apgynusi Falkland salas; Indijos Indira Gandhi pagarsėjo savo politiniais gabumais, neatsilieka nuo jų ir Kazimiera Prunskienė, vienintelė moteris Lietuvos vyriausybėje... Nebereikia rašytojoms slėptis po vyriška pavarde; pagaliau imta įvertinti moters inteligencija, protas. Jau nebesigirdi ''ilgas plaukas — trumpas protas'' ir ne vien dėlto, kad šiais laikais daugiau vyrų su kasytėm, negu moterų... Pagaliau, pagaliau tapo įvertintas moterų įnašas į visas kultūrines, politines ir ekonomines sritis. Pagaliau pripažinta, kad moteris Dievo apdovanota ne vien tik protu, bet ir intuicija, kuri nepaprastai vertinga ne tik politiniam, kultūriniam, bet ir šeimos gyvenime.

Taip vystosi moters įvertinimas kultūringuose, civilizuotuose kraštuose, ne tik viešajam gyvenime, įstaigose, bet ir šeimoje. Pagaliau pripažinta, kad šeimos pagrindas yra moteris-motina, kuri formuoja naujosios kartos ypatybes: moralę, atsakomybės jausmus ir visas kitas gerąsias žmogaus ypatybes. Pripažinta, kad žmonos-motinos atliekamas darbas yra tiesiog neįkainojamas jokia suma... Taigi, atrodo, moterys ''linksminkitės ir džiaukitės''... Tik ne visos! Ir ne visur!..

Rugsėjo m. ''New Woman'' žurnalo numeryje amerikietė Donna Jackson, pabuvojusi Lietuvoje, susidarė įspūdį, kad Lietuvoje dar tebėra moterų vergija. Matė kaip moterys po darbo dienos, turi lėkti į maisto eiles, lėkti vaikų iš darželio pasiimti, skubėt virti pietus; vyras, grįžęs iš darbo, net negalvoja padėti žmonai. Namų ruoša, be modernių priemonių: skalbimo mašinos, dulkių siurblio, indų plovimo mašinos, kartais net neturint bėgančio vandens namuose, yra grynai **moters atsakomybė**. Daugumas vyrų dar ir dabar nesupranta (greičiau nenori suprast) kad reikia prisidėti, padėti moteriai, kuri plėšosi į visas puses... Esą tai ne ''vyro darbas''... *(Jei pakeisti vystyklus, pasupti vaiką, suplauti indus, — ne vyro darbas, tai šeimą išlaikyti yra* ***jo, vyro, darbas.*** *Koks gi jis vyras, jei nesugeba šeimos išlaikyti, jeigu jau taip skirstyt į moters ir vyro darbus? Koks jis vyras, kad turi remtis žmonos uždarbiu?* Nenuostabu, kad Lietuvos moterys greičiau pasensta. Amerikietė, negali įsivaizduot tokios vergijos, tokio gyvenimo, bet mes, vyresnės išeivijos lietuvės, puikiai suprantam dabartinės Lietuvos moteris, nes neperseniausiai ir mes turėjom (išskyrus maisto ir rūbų ''gaudimą'') lėkt tekinute darbe ir iš darbo, tekinute namuose... O mūs vyrukai, kaip karaliukai, — viską paruošk, paduok, neišsižiok, televizijos neužstok... Tai jiems būtų gerai Vietname, kur vyras sėdi valtyje, — moteris irkluoja! Vyrai sėdi pavėsy arbatą geria, — moterys žvyrą pilia, kelius remontuoja...


* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

**LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS**

**3352 Glendale Blvd., Los Angeles, Ca 90039**

**Tel.: (213) 661-5276**

**DARBO VALANDOS**
**pirmadieniais uždaryta**
**antradieniais nuo 10 val. iki 7 val. vakaro**
**trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais**
**nuo 10 val. ryto iki 3 val. p.p.**
**šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 12 val.**

Kooperatyvas duoda įvairių rūšių paskolas palankiausiomis išsimokėjimo sąlygomis ir žemiausiais procentais. Nekilnojamu turtu garantuotos paskolos duodamos iki 300,00 dol.

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

**CALIFORNIA CREDIT UNION**
**KALIFORNIJOS LIETUVIŲ KREDITO SĄJUNGA**

2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, California 90404
Tel.: (213) 828-7095

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

**ROQUE and MARK CO., INC.**

**Realtors ★ Insurance ★ Income Tax ★ Notary Public**

2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404
Phone: (213) 828-7525 Res. (213) 395-0410

Albinas Markevičius ir bendradarbiai

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

MARCELLA AUGUS

President

**CROWN ESCROW CORPORATION**

2839 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90026

**Tel.: (213) 413-3370**

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

**RŪTA, INC. — INVESTAVIMO BENDROVĖ**

**2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404**
**Telefonas: (213) 828-7525**

Valdyba: E. Jarašūnas, A. Markevičius, R. Nelsas

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

**LELYA'S DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ**

**7706 Santa Monica Blvd., Los Angeles, Ca. 90046**
**tel.:(213) 656-1962 arba 874-3813** (po 7 val. vakaro).

Paštu, reguliariai siunčia į **Lietuvą** dovanų siuntinius, taip pat sudaro iškvietimo dokumentus.

Lelya's krautuvėje galite gauti: "Kola" moteriškų kailinių paltų ir švarkų; vyriškų, moteriškų ir vaikiškų avies kailio paltų ir švarkų, suknelių, sijonų, megstinių, džinsų, kelnių, japoniškų vilnonių šalikų, bliuskučių. "Cripko" laikrodžių, žaislų, lietsargių ir Rusijos gamybos automobilių.

Visi siuntiniai apdrausti ir pristatymas jūsų giminėms garantuotas.

Krautuvė atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Antradieniais — uždaryta.

## TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tradiciją tęsdamas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius š. m. rugsėjo 9 d. surengė Tautos šventės minėjimą.

Šeštadienį, minėjimo išvakarėse, per Lietuvių Radijo valandėlę R. Gasparonienė ir P. Jasiukonis apibūdino Tautos šventės prasmę, perdavė patrijotinės muzikos.

Iškilmingas šv. Mišias atnašavo ir šventei pritaikintą pamokslą pasakė svečias iš Scranton, Penn., kun. Bronius Zdanius. Mišių metu giedojo, muz. V. Ralio vadovaujamas, parapijos choras ir solistai: V. Polikaitytė-Vilkienė, R. Dabšys, A. Polikaitis.

Šv. Kazimiero parapijos salėje vykęs minėjimas, kurį pravedė R. Vitkienė, pradėtas vėliavų įnešimu ir sol. J. Čekanauskienės sugiedotu Amerikos himnu. Prel. J. Kučingis sukalbėjo invokaciją, išvesdamas religijos ir tautos meilės paralėlę.

A.L.T. S-gos Los Angeles skyriaus pirm. L. Mažeikienė, pasveikinusi gausius svečius pabrėžė: ''Ši šventė yra mums reikšminga ir brangi. Ypatingai šiandieną, kada esame Lietuvos nepriklausomybės atstatymo išvakarėse...'' L. Mažeikienės pakviesti Lietuvos gen. konsulas V. Čekanauskas ir S-gos valdybos vice-pirm. R. Sakienė prisegė po gėlę savanoriams kūrėjams: Vyties Kryžiaus kavalieriui plk. J. Andrašūnui ir savanoriui Mykolui Barauskui.

Lietuvos gen. kons. V. Čekanauskas pasveikinęs rengėjus ir minėjimo dalyvius, tęsė: ''... Lietuvių išeivija išgyveno ir išgyvena tuos pačius jausmus, kuriais dalinasi visa Lietuva... Šalia esamų organizacijų įsikūrė daug įvairių komitetų su tikslu visokeriopai pagelbėti varge esančiai Lietuvai... Tačiau reikia pastebėti, kad demokratėjančioje Lietuvoje jau pastebimi ir didesni tarpusavio nuomonių skirtumai, kurie pradeda įnešti nesklandumų ir ten, kur šiuo laiku jų neturėtų būti...''

Dienos prelegentas istorikas V. Trumpa savo paskaita sudomino klausančiuosius. ''Būna žmogaus, kaip ir tautos, gyvenime momentų, kada negalima neskubėti... Tokia diena buvo Vasario 16-toji 1918 m. ir kovo 11-toji 1990 m.'' Apžvelgęs istorijos faktus (Vytauto Didžiojo laikus, ir jo karūnacijos viltis) prelegentas pasigenda tolerancijos naujose Lietuvos politinėse partijose, esą susidaro paradoksali situacija — demokratija Lietuvoje ima išsigimti pirma negu ji tenai būtų gimusi...

Meninę dalį išpildė solistai J. Čekanauskienė ir A. Pavasaris, akompanuojant R. Apeikytei.

Šventė užbaigta Tautos himnu.

## JAV LB VAKARŲ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

1990 m. rugpiūčio 12 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, Ca, įvyko LB Vakarų Apygardos suvažiavimas, kuris buvo gausus publika, bet ''striukokas'' LB atstovais, nors apygardą sudarančių valstijų sąrašas netrumpas: Arizona, California, Hawaii, Idaho, Montana, Nevada, New Mexico, Oregon, Utah ir Washington (state).

Pirm. A. Nelsienė atidarė suvažiavimą, į prezidiumą pakvietė: Antoniją Petrulienę (Arizona), Juozą Kojelį ir Mečislovą Šilkaitį (abu — Santa Monica), Igną Medziuką ir Jurgį Jogą L. A. LB pirmininką.

A. Petrulienė padarė pranešimą iš lietuviškos veiklos Arizonoje, kur lietuvių nedaug, bet jie sugeba bendrai veikti, ruošti minėjimus ir pasikviesti meninių jėgų iš kitur, kaip Los Angeles ''Spindulio'' ansamblį. Tikisi, kad paraginus, sekančiais metais į bendruomenės veiklą įsijungs ir kitų Arizonos miestų lietuviai. Daina Venckutė sklandžiai perdavė LB Jaunimo sekcijos veiklą. Paminėtina puiki jaunimo idėja įsteigti ''Veiklos Centrą Lietuvai'' (Lithuanian Action Center), kur atostogų metu dirba studentai, atlikdami įvairias pareigas, kaip rinkimą ir platinimą vėliausių informacijų apie Lietuvos padėtį, koordinavimą veiklos ir t.t.

Santa Monicos LB atstovai davė savo išsamesnius pranešimus.

A. Nelsienė pasakojo apie jos pastangas paveikti JAV vyriausybę Lietuvai pagalbą (10 milijonų) gauti. Jos pasiryžimą ir darbą klausytojai labai įvertino, ir tai parodė ilgais plojimais ir atsistojimu. *(Plačiau apie jos veiklą aprašyta ''Lietuvių Dienų'' žurnalo birželio numeryje, red.).*

*A. Petrulienė (iš Arizonos) ir J. Kojelis iš Santa Monikos, JAV LB suvažiavime, Los Angeles.*

Angelė Nelsienė, baigusi pranešimą, padėkojo visiems, jai toje akcijoje padėjusiems. Nepamiršo paminėti ir padėkoti Juozui Kojeliui už jai suteiktą pagalbą visose srityse, (ypač politikoje). *(Galėjo daugiau padėkot Romui Nelsui už piniginės atidarymą ir leidimą jąja naudotis. V.).*

Po įneštos ir priimtos rezoliucijos, klausimų ir atsakymų, suvažiavimas uždarytas pirm. A. Nelsienės. Dar prieš kavutę buvo dar persimesta pora klausimų — atsakymų aktualesnėmis temomis, kaip: ''kodėl iš anksto nepranešama apie būsimus posėdžius, konferencijas ir t.t.

*Vaje*

*Atsistojimu pagerbiama A. Nelsienė. Iš k.: I. Medziukas, A. Nelsienė (sėdi), prezidiumo sekr. M. Mikėnienė ir J. Joga, LB Los Angeles sk. pirm.*

# VIEŠNAGĖ OK. TĖVIŠKĖJ

*Valerija Baltušienė*

7

Batų blizginimas Zarasų gimnazijoj buvo labai rimtas reikalas — ne juokai! Pabandytų kas naujo muzikos mokytojo Mykolo Belžako (su šeima mirusio Sibire) pamokon ateiti susivėlęs, neprosytom kelnėm, nevalytais batais, ar nešvariais panagiais!!!

Nereikėjo jam net balso pakelti, tik pasižiūri savo tamsiom, kaip sabalas, akim, ir kojos nutirpsta. Nereikėjo klausti, kur bus jo pamoka, visa klasė, berniukai ir mergaitės, šukuojasi, ''pucijasi'', kaip kariūnai prieš generolo inspekciją... Ir tas dar ne viskas... **Sudieu — do, rė,** mi solfedžiavimas, dainelių dainavimas; prasidėjo rimtas darbas — **muzikos pamokos, pilna ta žodžio prasme.** Per porą metų išmokom skaityti gaidas, užrašyti melodijas jam ''fisgarmonija'' grojant, muzikos formas. O perkelt melodiją iš vienos tonacijos į kitą — juoko darbas, vaikeli...

Dabar, ir gimnazijos kieme ir taku į paežerę medžiai taip suaugę, taip išlapoję, nė ežerų (Zaraso ir Zarasaičio) nesimato. Keista kodėl tokiais lenkiškai skambančiais vardais (ar nuo ''zaras'' - (tuojau), ar nuo ''zaroza'') pavadinti ir miestas ir ežerai?. Gi padorus aukštaitis Zarasus nuo neatmenamų laikų vadino **Ažerėnais,** tik miesčioniokai — Ežerėnais vadino...

Teisybę pasakius, Zarasų apskrityje burliokų buvo ištisi kaimai, ir ''šlėktų'' nemažai, gyvenančių Zarasuose, kur turėjo savo mokyklą, ir mano laikais (apie 1936 m.), dar vis reikėjo bažnyčioje kariauti už ''Šventas, Dieve'', vietoj davatkėlių traukiamo ''Swenty Borze''. Įdomi buvo ''šlėktų'' lenkų kalba: ''Gelka, kokana, koc do katy...'' vietoj — ''Helka, kochana, choc do chaty...''.

Nebėra pradžios mokyklos pastato (skersai kelio nuo gimnazijos) tik aikštė likus, kurioje žaisdavom krepšinį ir muštuką. Pakraščiais aikštės ramūnėlės, dobiliukai ir kiaulpienės pilnam žydėjime... Toliau tyvuliuoja ežeras, kurio bangom nuplaukė kelios jaunystės vasaros, — nučiuožė ir žiemos kelios...

Privažiuojam tiltą per Nikajos upę... Nepasikeitęs, koks buvo siauras toks ir likęs, gal tik daugiau apšepęs. Žiemos metu, būdavo, pasileidžiam rogutėm nuo kalniuko, prie Šlepečių ir Pašilių namų, ir lekiam gatve ir per tiltą. Tik reikėjo būt labai atsargiam — kad mokytojai nepagautų (gatve važinėt buvo draudžiama) ir kad į tiltą pataikytum... Nepataikysi — šmurkšt į Nikają... ir maudaisi... Kitoj pusėj tilto tebestovi 3 vilos prieš karą statytos (vienoj iš jų ir aš gyvenau) tik labai apšepę, baisia žalia spalva nudažytos. Neišdrįsau užeit ir pasiklaust, kas dabar joje gyvena. Pastovėjau ant ''mūsų'' lieptelio, pasižiūrėjau į Nikajos upės, jau nebe krištolo tyrumo, vandenį... ir praėjo noras dar į Magučių šilelį pavažiuot, po miestą paplavinėt...

Grįžtam atgalios tais pačiais keleliais, kaip toj dainoj. Sustojam, kavos išgert, Vidiškėse, buvusiam lenkų okupuotam krašte. Klebonas, dar gana jaunas, visas puišinas, taiso savo mašiną. Pasirodo jis gana nagingas, ir ne todėl, kad nori, bet kad reikia; moka ir mašiną pasitaisyt, stogą dengt, mūryt...

Pavaišina kava, išsikalbam. Parodo didžiausią savo turtą-relikviją — Sibire padarytą mišioms taurę, kurią tremtyje būdamas naudojo vysk. Ramanauskas, įšventinęs ir kun. A. Svarinską. Vėliau ja naudojosi ir kiti kunigai laikydami mišias. Taurę, iš Sibiro grįždamas, atvežė politinis kalinys V. Petkus. Vidiškių klebonas rodo dar dvi relikvijas iš Sibiro: drobės gabaliuką atkirptą nuo tremtinio (kol dar buvo balti) marškinių, kuriuo padengdavo stalą, laikydami mišias, žydo padovanotą nosinę, kūčių stalui ir žiupsnelį plačialapės žolės, naudotos vietoj šieno...

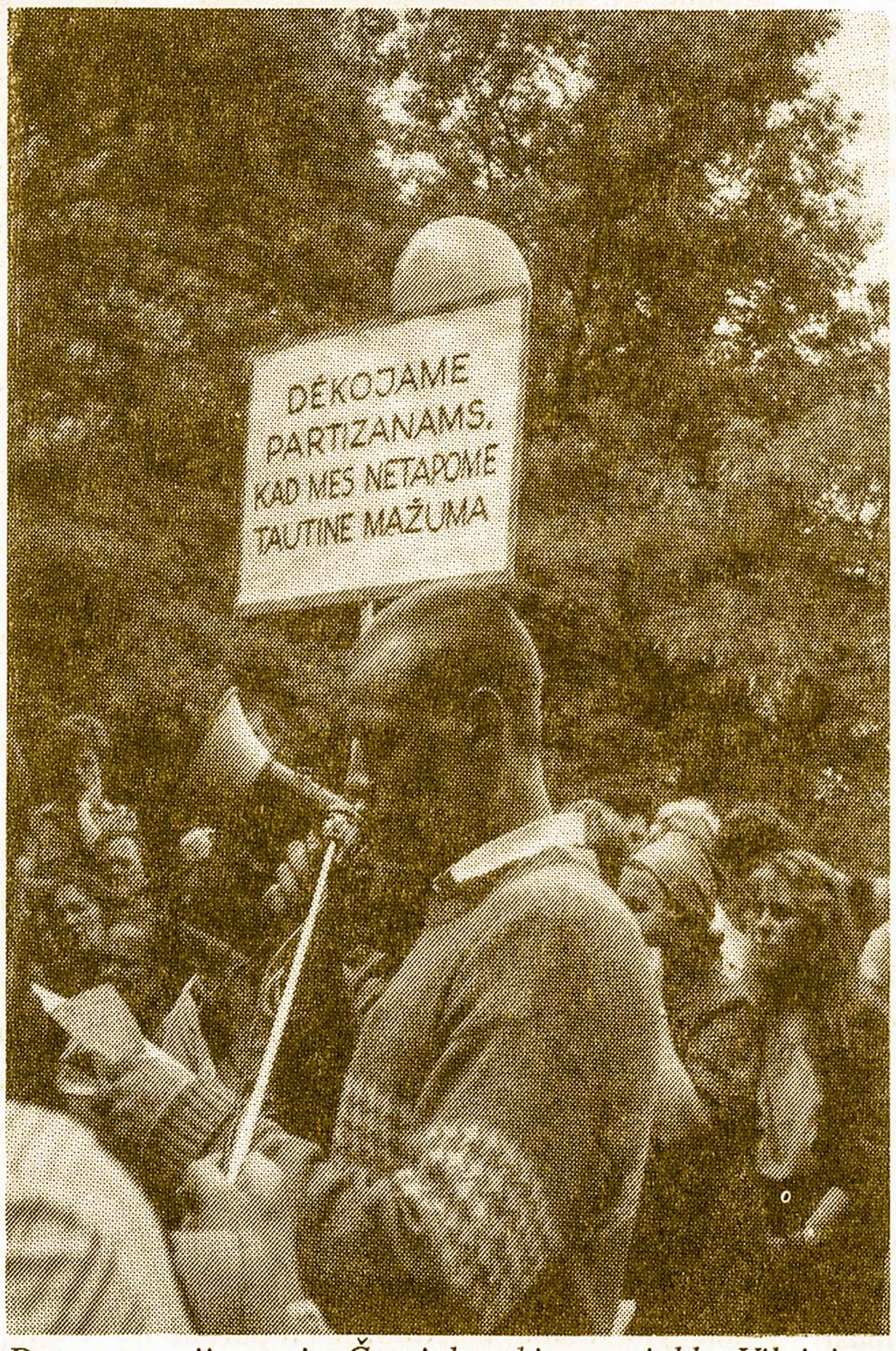


*Demonstracijos prie Černiakovskio paminklo Vilniuje, 1989 m.*

Atgal į Vilnių. Sekančią dieną važiuojam pas Antaną Terlecką, Lietuvos Laisvės Lygos pirmininką. Tiek daug apie jį girdėjau, tiek daug skaičiau, tiek daug jo posakių panaudojau... įdomu ir nelabai drąsu buvo veidas veidan susitikt, nes ir aš, kaip ir dauguma išeivijos lietuvių, užkėliau ant piedestalo visus Lietuvos patriotus, nukentėjusius už lietuvybės ginimą, jos ūgdymą.

Nedidelis namukas pamiškėj, prie Nemenčinės plento; kieme sena automašina parvirtus guli. Maloniai pasitinka mus šeimininkas, sėda jis prie dokumentais, raštais ir laikraščiais (tarp jų ir mano atvežti ''Lietuvių Dienų'' ir ''Lietuviai Amerikos Vakaruose'' numeriai) apkrauto rašomojo stalo ir... Terleckas lieka Terlecku, nevynioja į vatą žodžių — ką galvoja, tą ir sako, nesvarbu ar tai enkavedistas ar viešnia iš Amerikos būtų... Taigi ir pradeda jis man pamokslą... Esą, jūs, užsienio lietuviai, atvažiavę į tėviškę, pabendraujat su ''aparačikais'', kurie jus pavežioja, parodo ką jie nori, kad matytumet. Giminės, iš paskutiniųjų, iškelia puotą, nuveža į gerą restoraną, į dolerinę. Tikros Lietuvos ir jos kasdienio gyvenimo nematę, grįžę atgal — pasidarote Lietuvos padėties ''žinovais'' ir niekus rašinėjat į spaudą... Suminėjo ir keletą pavardžių išeivijos ''vadų''... Negaliu ginčytis prieš teisybę. Taip, iš tikrųjų, yra.

Kun. Aušvydas, mane visur vežantis, išskubėjo atgal į Švenčionėlius laidotuvėms. Galvoju, kaip mes atsirasim Vilniuj, kur vyks demonstracija. A. Terleckas, pusiau juokais, liepė nesijaudint, kadangi prie jo namų (pamiškėj) visuomet yra mašina ar KGB ar ''taksi''. Teisybė! Vos atsistojus prie plento, atsirado ''taksi''... Važiuojam į Gedimino aikštę pas badaujantį P. Cidziką, kuris, nežiūrint 31-os badavimo dienos, atrodo gana žvaliai.

*Viešnia iš JAV V. Baltušienė ir A. Terleckas, LLL pirm., stebi demonstraciją.*

Pasikalbam. Iš ten Gedimino gatve žygiuojam į demonstraciją prie gen. Černiakovskio (XX-o amžiaus Muravjovo) paminklo. Kad ir darbo diena, aikštė pilna lietuvių patriotų, su plakatais ''Dėkojame partizanams, kad netapom mažuma'' ir t.t. Savo laiku, mes kai kurie išeivijos lietuviai, skeptiškai žiūrėjo į partizanų veiklą, kartais net išsireikšdami, kad jie nieko neatsieks, tik bereikalingai prarastos gyvybės. Ir kaip mes klydom! Jei ne partizanai, Lietuva turėtų tą pačią problemą, kaip Estija ir Latvija, kur rusai sudaro gana didelį gyventojų procentą.

Ir vėl pas P. Cidziką. Šį kartą mano vizitas ypatingai sėkmingas. Besikalbant su P. Cidziku, P. Pečeliūnu Tremtinių Klubo Tarybos nariu (neseniai staiga mirusiu) atsilankė ir valdžios atstovas Putvinskis, su raštu rankoje, kad B. Lizūno (buvusio partizano, dar Sibire esančio, — dėl jo paleidimo ir badavo Cidzikas) malonės prašymas buvo patenkintas ir Cidzikas gali drąsiai nutraukt savo bado streiką... Cidzikas, jau pasimokė iš B. Gajausko paleidimo istorijos, nepasitikėti nė vienu komunistų žodžiu, stato sąlygas, kuriomis jis nutrauks bado streiką: raštu pristatyti Lizūno paleidimo aktą, paskelbti per laikraštį, kad jis paleidžiamas, pranešti šeimai kur jis yra ir leisti jiems susisiekti.

Man tai įdomiausia buvo, kad štai nedidelio ūgio lietuvis, savo pasišventimu ''paklupdė'' valdžią. Filmuoju jų visą pokalbį. Vargšas Putvinskis, kad ėmė prakaituot, net kostiumas sušlapo, o jau vengė atsakyt į mano klausimus, o jau raitėsi kaip sliekas ant žarijų... O aš vis filmuoju...

Sekančią dieną ir vėl pas Cidziką. Dabar jau kitas valdžios atstovas, ''didesnė šiška'' jau iš Kontrolės Tarybos — Lukauskas, maldauja nustot badauti... Su aiškiu rusišku akcentu, pradeda ''trelint'' Cidzikui: ''Mielas p. Piatrai, Jūsų akys tokios gilios, protingos, aš kaip draaugas prašaau, iš širdės... '' *(bandžiau grafiškai imituot Lukauskio tarseną. Red.)* O Cidzikas laikosi savo ir baigta: ''Kai paleisit Lizūną — tada nutrauksiu. Nenoriu, kad įvyktų taip kaip tam estui, kuris patekęs į ligoninę Sibire, ir tik paskaitęs 2-jų mėnesių senumo estų laikraštį, sužinojo, kad jam sugrąžinta laisvė jau senokai...''

*(bus daugiau)*

*Valstybės Kontrolės atstovas Putvinskis, atnešęs P. Cidzikui, Sibire esančio B. Lizūno malonės prašymo patenkinimo dokumentą. Kairėje P. Pečeliūnas, Tremtinių Klubo pirm. Vilniuje (neseniai staiga miręs).*

## SMAGI GEGUŽINĖ

*Sodelio savininkė sol. A. Dičiūtė-Trečiokienė ir A. Rūta.*

Rugpiūčio pabaigoje Liet. Bendruomenės Santa Monikos skyrius, šiuo metu vadovaujamas J. Kojelio, suruošė puikią gegužinę sol. Alodijos Dičiūtės-Trečiokienės sodelyje.

Suvažiavo virš poros šimto lietuvių, senų ir jaunų, pastarųjų daugiausia, iš arti ir iš toli, kurie įdomiai ir linksmai praleido sekmadienio popietę.

Gegužinės programą pravedė pirm. J. Kojelis; gausiai susirinkusius ''piknikautojus'' pasveikino LB Vakarų Apygardos pirm. A. Nelsienė. Svečias iš Lietuvos Arvydas Jakeliūnas trumpai apibūdino kiekvieną dabartinį Lietuvos vyriausybės narį, kas mums buvo labai įdomu, — neperdaugiausiai apie jų būdo bruožus žinojom.

Puikus lietuviškas maistas, čia jau padėka priklauso E. Kojelienei ir kitoms pasidarbavusioms santamonikietėms; beveik lietuviško sodo aplinka, priedo dar to paties Arvydo lietuviškai virkdomas akordeonas kiekvieną puikiai nuteikė ne tik dainai, bet ir šokiui, kad ir trumpam...

A. Trečiokienei, jau ne pirmą kartą užleidusiai savo sodą lietuviškiems parengimams, pirm. J. Kojelis ir Alė Rūta įteikė simbolinę dovaną — koplytėlę.

*Po darbo smagu atsigaivinti... Iš k.: L. Mažeikienė, V. Barkus, V. Skirius, L. Barkienė*

*(tęsinys iš 1-mo psl.*

nuolatinius padėjėjus: A. ir L. Mažeikas, Arūną Barkų, anglų kalbos redaktorių, V. ir L. Barkus, E. Veimerį, V. Varną, garso tvarkytoją V. Gilį. Skaniai pasisotinusius akordeono muzika linksmino, svečias iš Lietuvos, Arvydas Jakeliūnas, loteriją pravedė V. Šeštokas.

Malonu, kad lietuviai taip nuoširdžiai remia savąją spaudą, — tie, kurie negalėjo asmeniškai į pikniką atvykti, prisiuntė sveikinimus su auka.

— — — — —

## SKAUTŲ AKADEMIKŲ ŠVENTĖ

Spalio mėn. 21 d. 12:00 val. po lietuviškų pamaldų parapijos salėje įvyks Akademinio Skautų Sąjūdžio Los Angeles skyriaus metinė šventė ir

**"Mėlyno karvelėlio šviesa"**

knygos pristatymas.

Visuomenė kviečiama dalyvauti. Vaišės vyks programos metu, prie gražiai papuoštų stalų.

**G & M MAINTENANCE AND REPAIR CO.**
File No. 89095426
Atliekame stogo dangos, santechnikos (plumbing), betonavimo, mūrinimo, vidaus ir išorės dažymo darbus.
Naudojame tik aukštos kokybės medžiagas.
Ilgametis patyrimas, greitas darbas.
Prieinamos kainos. Kreipkitės mielai patarnausime!

Gintas ir Mečys Tarasevičiai
811 — 20th Street #207
Santa Monica, CA 90403
(213) 828-6633 (213) 393-3968

**********

**VLADAS CEIKA**
**su**
**TĖVAIS**

gaminame šviežias lietuviškas dešras
ir maistą parengimams

**4328 East 56th Street**
**Maywood, CA 90270**
**tel.: (213) 562-1344**

**********

**ELEKTROS ĮVEDIMAI**
**IR**
**PATAISYMAI**

Turiu patyrimą. Dirbu greitai ir sąžiningai.

Ričardas Andrijauskas
(213) 394-3181

***AKAI • SANYO • JVC • SEIKO • TOSHIBA • CASIO • SHARP • MINOLTA • CITIZEN • SONY • NEC***

*Pirmoji rusų-lietuvių parduotuvė Los Angeles parduodanti* ***STEREO — VIDEO — RADIJO — FOTO APARATUS,*** *tinkančius Sovietų Sąjungos sistemai.*

## *EVROPA ELECTRONICS*

☐ *Esame pirmoji įstaiga Los Angeles, siunčianti siuntinius sudarytus iš mūsų krautuvėje pirktų prekių, į Lietuvą ir kitus Sovietų Sąjungos kraštus,* ***muitą apmokant čia.***

☐ *Parduodame japonų gamybos televizijos, video aparatus, telefonus, video-magnetofonus tinkančius Europos arba Amerikos sistemoms.*

☐ *Tiktai pas mus gausite kvalifikuotų tarnautojų patarimus kokios prekės turi paklausą Lietuvoje. Specialios kainos dėl atvažiuojančių lietuvių.*

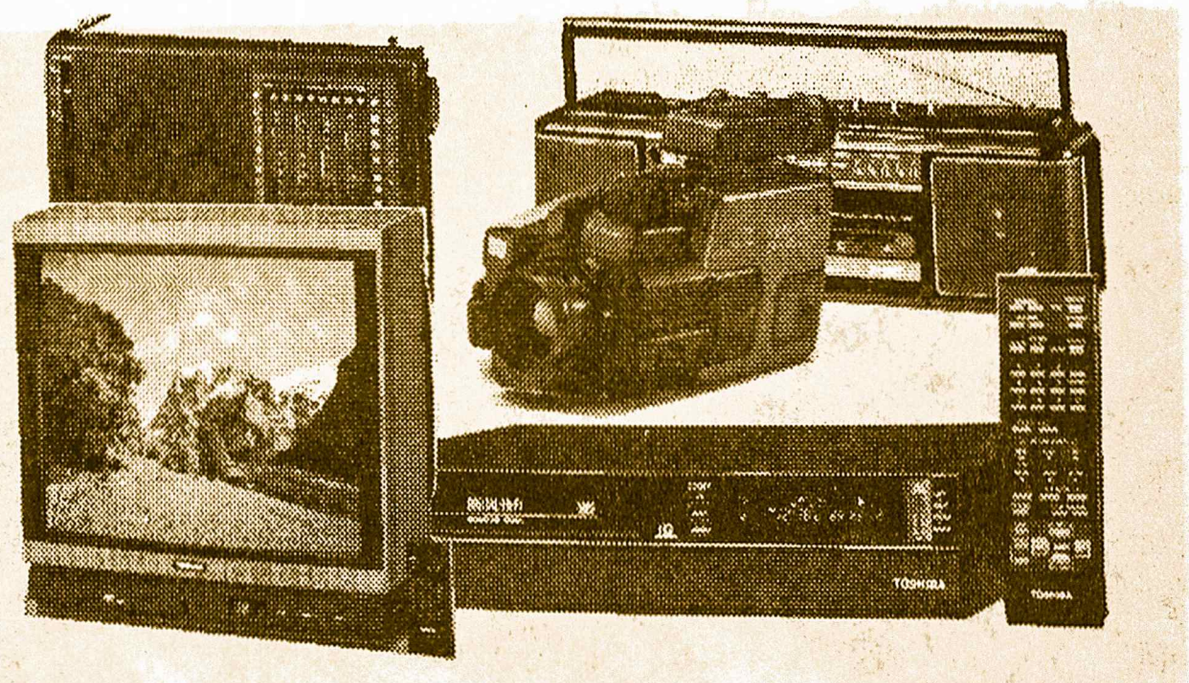

☐ *Tarnautojai kalba lietuviškai.*
☐ *Garantuotos žemos kainos.*

*Krautuvė atdara: kasdieną 11 — 8 v.v., sekmadieniais 12 — 5 v.v.*

***EVROPA ELECTRONICS***
***7117 SUNSET BOULEVARD, SUNSET GALERIA, HOLLYWOOD, CA***
***Tel. : (213) 851-8401***

*Kampas La Brea, šalia El Pollo Loco ir Wendy's. 1 val. mašinos pastatymas veltui.*

# LIETUVIAI PROFESIONALAI — PREKYBININKAI

## Advokatai

**JACK ALEX**
**NIDA BRINKIS**
*Attorneys at Law*

*Law Offices of*

**ALEX & BRINKIS**
1500 W. Covina Pkway, Suite 103
West Covina, CA 91790
Tel.: (818) 337-0777 or
(818) 962-6644

---

**RICHARD ADAM LYGUTIS**
*Attorney at Law*

*(415) 843-7818*
*2119 Ashby Ave.*
*Berkeley, CA 94705*

---

**MARGIS MATULIONIS**
*Attorney at Law*

412 W. Broadway Ave., Ste. 204
Glendale, CA 91204
Tel.: (818) 243-6223

---

**VIOLETA SUTKUS**
*Attorney at Law*

7060 Hollywood Blvd., Suite 616
Los Angeles CA 90028-6404
Tel.: (213) 871-8999

## Apdrauda

**M&R AMERICANA**
**Insurance Service, Inc.**
**A. "Mark" MARKEVIČIUS**
*All Lines of Insurance*
2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, CA 90029
453-1735 828-7525

---

**Antanas F. Skirius**
*Apdraudos Agentas*

4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA 90029
Tel.: (213) 664-2910

## Dantistai

**BIRUTA BARVIKS, D.D.S.**
*Member American Dental Society*

10900 Warner Ave., Suite 116
Fountain Valley, CA 92708
(Corner Warner & Euclid)
Tel.: 1 (714) 968-5525

---

**A. BLAKIS, D.D.S.**
*Dantistas (Latvių kilmės)*

2901 Wilshire Boulevard
Santa Monica, CA 90403
Phone 828-4613 by Appointment

---

**ROLANDAS GIEDRAITIS, D.D.S.**
**DANUTĖ GIEDRAITIS, D.M.D.**
*Lietuviai dantistai*

3151 Glendale Boulevard
Los Angeles, CA 90039
Tel.: 660-1205

---

**ALMA VILKAS-STOCKUS, D.D.S.**
Family Dentistry

3151 Glendale Blvd.
Los Angeles, CA 90039
Telephone (213) 660-6653
Saturday and Evening
Appointments Available

## Gydytojai

**WILLIAM J. GRASKA, M.D.,**
**F.A.A.F.P.**
**Temple Medical Group, Inc.**

1100 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90012
Tel.: 250-3716

## General Contractors

**ROMAS ŽEMAITAITIS**
Home Improvements

Electrical - Heating - Plumbing
2227 Meadow Valley Terr.
Los Angeles, CA 90039
Phone: (213) 664-1661

---

**KOSTAS MAKAUSKAS**

*Plumbing — Electrical — Carpentry*
*Cement Work — Construction —*
*Remodeling — Repairs*
**EXPERIENCED**

3823 Evans St., L. A. Ca. 90027
Tel.: (213) 669-0316

## Nuosavybių pardavėjai

**ALBINAS MARKEVIČIUS**
*Real Estate Broker*

**ROQUE & MARK CO.**

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404
Phone: 828-7525 Res.: 395-0410

---

**DENNIS PETRAS**
*Broker Associate*

c/o Whitehouse Property
23067 Ventura Blvd.
Woodland Hills, CA 91367
Tel.: (818) 999-3100
Res. phone (818) 883-2877

---

***CENTURY 21***

*23241 Ventura Boulevard*
*Woodland Hills, Ca 91364*
*Business (818) 883-1723*
*Residence (818) 704-0103*

***SERVICE WITH INTEGRITY***
***RASA BANYS***

## SĄSKAITYBA

**VINCENT JUODVALKIS**
Certified Public Accountant
3352 Glendale Blvd.
Los Angeles, CA 90039
(213) 667-3080

14659 Limedale St.
Panorama City, CA 91402
(818) 894-0136

## STOGŲ TAISYMAS

**JOHN BRICKUS**
**JONAS BRIČKUS**
**ROOF REPAIR MASTERS**

**Our Roof 'Tune-Up' Includes:**

- Repair Leaky Roof As Needed
- Reseal Vents,
  Seams And Splits If Necessary
- Check All Drains And Seal
  If Necessary
- Advise On General Roof Condition

CALL FOR OUR LOW PRICE

**663-5901**

**2900 Griffith Park Blvd.**

ALp(LKA)1763

1990, Nr.8

# PARENGIMŲ KALENDORIUS

## 1990 m.

### Spalio mėn.

**7 d., sekmadienį, 12 v.** Šv. Kazimiero parapijos salėje Lietuvos Dukterų piknikas.

**21 d., sekmadienį, po pamaldų** Šv. Kazimiero parapijos salėje Skautų Akademikų šventė. Knygos ''Mėlyno karvelėlio šviesa'' pristatymas.

**28 d. sekmadienį,** Šv. Kazimiero parapijos Rudens Balius.

———————

**LOTERIJOS LAIMĖTOJAI**
**''LIETUVIŲ DIENŲ'' žurnalo piknike**

**I-mą** premiją, **kun. J. Domeikos** paveikslą laimėjo **A. Valavičius,** Chicago, IL.

**II-ą 300** dol. grynais — **J.** ir **A. Griciai**, Agoura Hills, CA.

**III-ą — Koplytėlę — A. Petrauskas**, Capitola, CA.

**IV-tą — 2 plokšteles — K. M. Pažėmėnai,** Palos Verdes Pen., CA; ir **V. S. Fledžinskai**, Camarillo, CA.

**Po knygą — Sal. Jankauskas,** Hot Springs, AR, ir **Regina Kaganec**, San Diego, CA.

*Visiems pirkusiems loterijos knygutes ir tuo parėmusiems mūsų spaudą, nuoširdus lietuviškas AČIŪ!*

———————

**PRISIMINĖM KILNŲ LIETUVĮ**

Prieš penkerius metus Los Angeles lietuvių kolonija neteko gero patrioto lietuvio — Petro Sako. Iškeliavo jis į Amžiną Ramybę.

Rūta Sakienė, kad ir labai aktyviai įsijungusi į lietuvišką spaudą, organizacijas, nepamiršta ir savo gyvenimo draugo Petro, per anksti, tikrai per anksti pašaukto į Amžinybę, (tai vienintelis Rūtos priekaištas jam). Visą savaitę buvo laikomos mišios velionies intencija. Gi, rugsėjo 15 d. šeštadienį, Rūta sukvietė gimines ir draugus, kartu su jais išklausė mišias Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, pasimeldė prie jo kapo Forestlawn kapinėse. Vaišių metu, Tautiniuose Namuose, susirinkusieji pagerbti velionies, pasidalijo gražiais prisiminimais — visi pasigenda Petro...

* * * * * * * * * * * * * * * * * * *

RIMA Z. JODELYTĖ-JENSEN, M.D.
Family Medicine
including Obstetrics

**10242 Canoga Ave.,**
**Chatsworth, CA 91311**
Tel. **(818) 341-2277**

## MIRĖ BRONĖ STARKIENĖ

*Bronė Starkienė 1967 metais*

Š. m. rugsėjo 2 d., Santa Monica, CA, mirė Bronė Starkienė, sulaukusi 92 m. amžiaus.

A † A Bronė Starkienė buvo gimusi ir augusi Lietuvoje, Gelgaudiškių parapijoje, Šakių apskr. 1914 m. Bronė atvyko į Ameriką, o nuo 1919 m. gyveno Los Angeles, Calif.

Kelis kartus lankėsi Lietuvoje, kur 1936 m. mirė vyras, — liko viena su 10-ties metų berniuku Miltonu. Prel. J. Maciauskui 1940 m. atvykus į Los Angeles, organizuoti lietuvių parapijai, Starkienė tapo jo, ir vėliau kun. J. Kučingio, neįkainuojama pagelbininkė ir remėja. Suradusi kelias balsingas moteris ir, pasikvietusi Jean Gražytę, suorganizavo pirmąjį parapijos chorelį, kuris Gražytei fizharmonija palydint, giedodavo pirmoje lietuvių bažnytėlėje, 2511 Third Ave.

Po 25-ių metų, B. Starkienės įkurtas chorelis komp. B. Budriūno vedamas ir turėdamas jau 80 choristų bei naują ir erdvią bažnyčią, šio choro pradininkę pakėlė savo garbės nare.

B. Starkienė aktyviai dalyvavo ir kitose organizacijose, o ypatingai Alte ir Balfe, kurių, taip pat už nuopelnus, buvo pakelta į garbės nares. Ji veikliai dalyvavo ir tremtinių įkurdinimo akcijoje. Prof. K. Pakštui, besilankančiam Amerikoje, dėl prasidėjusio karo, negalinčiam grįžti Lietuvon ir atsidūrusiam be darbo, Starkienė suteikė globą ir, kurį laiką, jį išlaikė.

A. Skiriui pradėjus leisti ''Kalifornijos lietuvį'', Bronė tapo redakcijos nare ir vedė Los Angeles lietuvių veiklos kroniką. Ji taip pat rašė ir kitiems Amerikos lietuvių laikraščiams.

**BRO[illegible] STARKIENEI**
iškeliavus amžinybėn,
sūnų Miltoną ir jo žmoną Aldoną,
nuoširdžiai užjaučiame.

Gudauskų šeima

**********************************

Veikliai lietuvei,
buvusiai mūsų laikraščio redaktorei
**BRONEI STARKIENEI**
amžinybėn išėjus,
sūnų Miltoną, ilgametį ''Lietuvių Dienų'' žurnalo redaktorių ir jo žmoną Aldoną,
nuoširdžiai užjaučiame.

''L. D.'' ir ''L.A.V.'' leidėjas
ir redakcija

Savo vienintelį sūnų Miltoną, išleido į mokslus; — jis baigė Tėvų Marijonų kolegiją ir UCLA įsigydamas BA laipsnį anglų literatūroje. Mokėdamas tobulai lietuvių ir anglų kalbas, Miltonas išvertė V. Ramono romaną ''Kryžiai'' į anglų kalbą.

Sveikatai sumenkus, B. Starkienė turėjo pasitraukti iš aktyvios veiklos, — paskutinius kelius gyvenimo metus turėjo praleisti prieglaudoje sūnaus Miltono ir jo žmonos Aldos rūpestingai globojama, kol senatvės ir ligų slegiama, prel. J. Kučingio aprūpinta šv. Sakramentais, iškeliavo į Viešpaties namus. Velionės pelenai išvežti laidoti į Lietuvą, šalia seniau mirusio jos vyro.

Rugsėjo 22 d. Los Angeles Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo atlaikytos gedulingos šv. Mišios, dalyvaujant šeimai ir artimiesiems. Mes, likusieji, nepamiršime tų, kurie mums daug gero yra padarę, o dabar jau yra išvykę Anapus saulės.

*Kčgs*

— — — — —

**Frank N. Mason**, vienas iš seniausių Los Angeles gyvenančių lietuvių, mirė 1990 rugp. 22 d. Velionis buvo vienas iš Šv. Kazimiero parapijos steigėjų. Po gedulingų mišių, palaidotas Kalvarijos kapinėse rug. 25 d. Laidotuvėmis rūpinosi sūnus dr. Richard Mason.

Gilią užuojautą reiškiame sūnui R. Mason su šeima.

— — — — —

**Liucija Vebeliūnienė**, Valentino Varno sesuo mirė rugsėjo 1 d.

Reiškiame užuojautą šeimai ir giminėms.



91-460.4